

De windbloeister

(Eolus Trilogie Deel II)

De windbloeister

(Eolus Trilogie Deel II)

Huibert van der Meer

Auteur: Huibert van der Meer
Coverontwerp: Huibert van der Meer
Fotografie: Huibert van der Meer
2019 - 2020 © Huibert van der Meer
Buis-les-Baronnies/Rotterdam
ISBN: 9789464059809

Opgedragen aan
mijn grootmoeder, de windbloeister:
Wilhelmina Sofia Frederika Krens - Vermeulen

Ah, mas quem pode ser quem é? Quem sabe
Ter a alma que tem? Quem é quem é?
Sombras de nós, só reflectir nos cabe.
Mas reflectir, ramos irrealis, o quê?
Talvez só o vento que nos fecha e abre.

Ach, maar wie kan zijn wie hij is? Wie is in staat
te zijn wie hij is, de ziel te hebben die hij heeft?
We zijn onze schaduw, die alleen denken toelaat.
Maar wie stelt denken, onwezenlijke takken, de maat?
Misschien alleen de wind die ons zwiept en verweeft.

Fernando Pessoa (vertaald door: Harrie Lemmens)

Interview met een engel

Sessie 1 (15 mei 2019)

De vierentachtigjarige Sandrine was in slaap gesukkeld. Haar hoofd lag op haar rechterarm. Haar linkerarm hing slap naast haar bovenlichaam. Ze snurkte lichtjes. Een beetje schurend en piepend. Ook stokte haar ademhaling van tijd tot tijd even.

Niet iets om je druk over te maken, wist Todd. Hij had ooit een vriendin gehad met slaapapneu. De hersenen sturen tijdelijk geen impulsen naar de ademhalingsspieren, waarna er een korte ademstilstand intreedt. Het kwam bij zijn voormalige vriendin echter na een seconde of wat altijd weer vanzelf op gang. Zo ook bij de bejaarde dame, die zich pal tegenover hem aan de eetkamertafel bevond. Zo geruisloos mogelijk trok hij de microfoon uit zijn laptop en duwde vervolgens de klep naar beneden. Hij keek op zijn horloge. Vier uur had alles bij elkaar deze eerste interviewsessie geduurd. Langer dan hij vooraf had ingeschat. Hij had namelijk gedacht na een minuut of tien wel met haar klaar te zijn. Eigenlijk was hij naar haar gegaan omdat ze zo onwaarschijnlijk vasthoudend was geweest. Ze had hem wel acht, misschien zelfs wel negen e-mails gestuurd met de vraag of hij haar levensverhaal wilde optekenen. Hij zou er zeker geen spijt van krijgen, het zou zelfs het verhaal van zijn leven worden, zo bezwoer ze.

Ze schrok opeens wakker en veerde overeind. 'Waarom ruim je je spullen op? Gaan we niet verder?' vroeg ze.

'U was in slaap gevallen, dus ik dacht...'

'Welnee. Hoe kom je daar nu bij? In slaap gevallen. Het idee alleen al. Kom op, laten we gewoon verdergaan.'

'Ik heb ruim drie uur aan audio-opnamen. Een hele kluit om dat uit te werken. Ik stel voor dat ik dat eerst doe en dan terugkeer voor het vervolg.'

Ze zuchtte, was het er zichtbaar niet mee eens, maar bedacht dat de journalist het naar alle waarschijnlijkheid toch net iets beter kon inschatten dan dat zij dit kon. Ze draaide haar rol-

stoel achterwaarts, reed met de klok mee om de eetkamertafel en stopte ter rechterzijde van de jonge journalist, zeggend: 'Goed dan, jongeman, jij zult het wel weten.'

'Klopt, mevrouw Marin. Het is niet mijn eerste interview.'

'Dat weet ik. Als dat zo was, dan had ik niet jou maar een ander gevraagd.'

'Oké', reageerde Todd kortaf, stond op en stak zijn hand naar haar uit. 'Tot de volgende keer dan maar, mevrouw. Ik kijk er echt naar uit.'

'Laten we elkaar tutoyeren. Jij noemt mij Sandrine, ik noem jou Todd. Of vind je dat lastig, zo'n oud lijkt als ik aan te moeten spreken bij haar voornaam?'

'Oud lijkt? Zo zie ik u echt niet', antwoordde Todd.

'Ach kom, ik ben zelf ook ooit in de twintig geweest. Maar spreken we dat af, Todd?'

'Dat is oké, Sandrine.'

Tien minuten later stond Todd, onrustig trekkend aan een sigaret en dieper dan ooit inhalerend, geleund tegen de motorkap van zijn antieke Caddy. Hij liet alles nog eens de revue passeren. Hoe hij haar, nadat ze eerst kort hadden kennisgemaakt in haar woning, door het park reed en zij hem op een gegeven moment vroeg om de rolstoel bij het water te parkeren. En hoe zij zich daar uit de rolstoel wurmde, vervolgens omhoog liep, alsof ze een onzichtbare trap beklom, en enkele meters boven het water een wandeling begon te maken. Alles met een soepelheid alsof ze een tienermeisje was. Hij kon zijn ogen niet geloven, dacht dat hij droomde. Hij had zelfs in zijn eigen arm geknepen, zichzelf een klap in zijn gelaat gegeven. Maar wakker was hij, wakkerder dan ooit. Hij begreep het niet, wat gebeurde hier? Dit kon toch niet waar zijn?

Ze keerde, na ongeveer twee minuten boven het water te hebben rondgedarteld, weer terug en nam weer plaats in haar rolstoel. Daarna zei ze doodkalm: 'Ik ben een windlooper, ik ga bijna dood en wil je mijn verhaal vertellen.'

Drie uur nadat ze twee maanden te vroeg was bevallen van een tweeling, stierf mijn moeder Marie Marin op 24 september 1934. Dit voltrok zich in haar ouderlijk huis te Sisteron, alwaar ze al een aantal jaren verpleegd werd. Mijn moeder had een uiterst zeldzame ziekte en leed veel pijn. Ze stierf zonder haar echtgenoot aan haar zijde. Hij was koorddanser in een circus en speelde op dat moment in Lyon. Romain Baptiste, de vader van Marie en een steenrijke industrieel, vond het onnodig om mijn vader van de aanstaande bevalling op de hoogte te brengen.

Twee-eiig was de tweeling die zij baarde, een jongen en een meisje. Het jongetje heette Jules en was vernoemd naar zijn vader. Mijn naam is Sandrine en ik ben naar verluidt vernoemd naar de lievelingstante van mijn moeder.

Ik weet dit allemaal uit de mond van Mathilde, de verpleegster die mijn moeder vierentwintig uur per dag verzorgde. De verpleegster die mij heeft gered uit een helse vlammenzee. Mijn biologische vader was verantwoordelijk voor deze vlammenzee. Hij stak het huis van zijn schoonvader Romain Baptiste in de brand. Dit omdat hij niet welkom was in de woning waarin zijn gestorven echtgenote lag opgebaard. Maar veel erger: hij wist niet eens dat zijn vrouw was bevalen voor ze stierf. De door zijn eigen schoonvader zo verguisde circusartiest wist dus niets van de tweeling.

Op een nacht heeft Jules Marin, nadat hij weer een vergeefse poging had ondernomen om zijn vrouw te zien en door werknemers van Baptiste in elkaar geslagen was, de woning van zijn schoonvader in lichterlaaie gezet. Mathilde, die na mijn moeders dood nu de zorg voor de tweeling op zich had genomen, werd wakker in een zee van vlammen en veel rook. Ze kon amper ademen, doch sprong uit bed overeind en rende, slechts gekleed in haar nachtgewaad, meteen naar de kamer van Jules, die naast die van haarzelf gelegen was. Maar dreigend in haar richting likkende vlammen hielden haar

tegen. Ze kon de deur met geen mogelijkheid openen. Toen rende ze naar mijn kamer. Ik lag te kermen in mijn wiegje. Ze pakte mij op en haastte zich weer terug naar haar eigen kamer. Daar gooide ze haar tas met kleding leeg en stopte mij erin. De vlammen grepen op dat moment snel om zich heen, ze moest zich haasten. De hitte werd ondraaglijk, alsook het gebrek aan zuurstof. Via de trap naar beneden om de voordeur van de woning te bereiken, was niet meer mogelijk. De vlammen likten de plafonds op de eerste verdieping al. Ze stormde terug naar haar kamer, opende het raam, klemde de tas stevig tegen haar buik en sprong een verdieping naar beneden. Ofschoon ze levend uit de vlammenzee ontsnapt was, had haar kleding vlamgevat. Ze krabbelde, niet geheel zonder pijn, overeind, pakte de tas weer stevig vast, haastte zich naar een nabijgelegen slootje en dook zonder aarzeling in het water.

Mathilde wist maar een ding, ze moest zo snel mogelijk naar haar ouderlijk huis, om mij in veiligheid te brengen. In bijna shocktoestand begon ze haar voettocht naar het plaatsje Sainte-Jalle, dat zo'n vijfenzeventig kilometer van Sisteron verwijderd ligt. Maar al na zo'n vijftwintig kilometer was ze volledig uitgeput. Ze belandde op het land van een wijnboer, nabij het plaatsje Châteauneuf-Miravail. Daar viel ze bewusteloos neer, moederziel alleen, de tas nog steeds stevig omklemmend, weliswaar bereid maar niet meer in staat om deze met haar leven te beschermen.

De volgende morgen ontwaakte Mathilde in de woning van een Franse wijnboer. Aan haar bed zat de boerin, luisterend naar de naam Dauphine, die haar ogenblikkelijk, nog voordat zij er zelf naar kon informeren, geruststelde over de toestand van haar baby. Het meisje maakte het goed en kreeg nu borstvoeding van haar schoondochter, die drie dagen daarvoor eveneens was bevallen van een meisje. Mathilde vertelde over de brand in het huis van Baptiste en beklemtoonde direct dat ik niet haar baby was. Maar ze was nog te zwak en verkeerde waarschijnlijk nog te veel in een shocktoestand om het verhaal helder uiteen te zetten. Ze viel weer in een diepe slaap.

Van de dagen die volgden wist Mathilde zich niet zo gek veel

meer te herinneren. Ze werd om de zoveel uren even wakker en maakte dan kennis met de overige bewoners van de boerderij. De oude wijnboer Jacques Rousseau, die haar in de vroege ochtend op zijn land had aangetroffen en zo geschrokken was toen hij een baby in de tas ontdekte. De zoon Yves, die nog maar een paar dagen daarvoor vader was geworden. En natuurlijk zijn echtgenote Colette, die nu opeens twee kleine meisjes borstvoeding moest geven.

Enkele dagen later liep Mathilde, die dankzij de goede zorgen van Dauphine weer geheel op krachten was gekomen, samen met Jacques over diens wijngaard. De oude wijnboer was polshoogte gaan nemen in Sisteron en wist te vertellen dat alle inwonenden in huize Baptiste bij de brand om het leven gekomen waren. De vraag rees wat er met mij moest gebeuren. Yves en Colette waren bereid om zowel Milou, hun eigen pasgeboren dochtertje, als mij op te voeden. Een heel nobel gebaar, dat viel niet te ontkennen. Maar Mathilde dacht er toch anders over. Vastberaden besloot zij, ofschoon ze nog maar negentien jaar oud was, om voor mij te gaan zorgen. Dit was ook vanuit een bepaalde loyaliteit naar mijn moeder Marie, die zij vanaf haar zeventiende had verpleegd en met wie ze in de loop der tijd een intense vriendschap had opgebouwd.

Enkele dagen later had zoon Yves haar naar Sainte-Jalle gebracht. Mathilde en ik vonden in dit lieflijke dorpje in de Drôme onderdak bij haar moeder. Mathilde vond werk als serveerster in een plaatselijk café. En gedurende de tijd dat zij aan het werk was, werd ik verzorgd door haar moeder.

Van mijn eerste vijf levensjaren in dit idyllische dorpje weet ik mij weinig tot niets te herinneren. Ja, hooguit bewaar ik wat vage herinneringen aan de bezoeken van Milou en haar ouders Yves en Colette. Die bezoeken waren vrijwel elke twee weken, maar ik heb er maar enkele spaarzame beelden als blijvende indrukken aan overgehouden.

Wel herinner ik mij de dood van mijn oma. Nou ja, mijn oma was ze natuurlijk niet. Het was de moeder van mijn stiefmoeder Mathilde. Ik was toen vier jaar oud. Mathilde was voorname-lijk overstuur, voortdurend aan het huilen en nogal luid

aan het praten. Dat is wat ik mij er vooral van herinner.

Ook herinner ik mij de komst van Yves en Milou, korte tijd nadat Colette op tragische wijze was overleden na een val van een trap in de boerderij in Châteauneuf-Miravail. Hoe Milou en ik urenlang alleen werden gelaten en Yves zijn troost zocht en vond bij Mathilde. Ik herinner mij ook dat de twee daarna steeds frequenter een bezoek aan ons brachten, en soms zelfs dagen achtereen bleven, maar bovenal dat Mathilde Yves steeds liever leek te gaan vinden. En dat Yves Mathilde steeds vaker even aanraakte en anders, ja, dat zag ik zelfs als kind, naar haar begon te kijken.

Toen nazi Duitsland op 1 september 1939 met Polen de Slag om Westerplatte uitvocht, voelde Yves al aan zijn water dat Europa spoedig zou worden ondergedompeld in nog meer verschrikkelijke oorlogen. Hij stelde aan Mathilde voor om hem en Milou te vergezellen naar Canada, waar hij een nieuw leven als zelfstandige boer wilde beginnen. Los van de wijngaard van zijn vader en weg uit het steeds grimmiger wordende Europa. Toen op 3 september 1939 Frankrijk Duitsland de oorlog verklaarde, begreep Mathilde dat Yves het juiste had voorspeld en stemde in zijn voorstel toe. De twee traden twee dagen later in het huwelijk en vertrokken exact een week later naar Canada. We vormden een nieuw samengesteld gezin: Yves, Mathilde, Milou en Sandrine. Eenmaal in Canada aangekomen, zo spraken Yves en Mathilde af, zouden we allemaal Yves achternaam gaan dragen en Milou en ik door het leven gaan als tweeling. Yves en Mathilde wilden een frisse start en daarbij zo min mogelijk lastige vragen van Canadezen hoeven te beantwoorden. Vanaf dat moment heette ik Sandrine Rousseau.

Milou en ik waren nu officieel een tweeling en zo groeiden wij ook op, in de plaats Larouche, gelegen in de provincie Quebec, waar we ons in oktober van dat jaar definitief vestigden. Omdat ik Milou's achternaam had gekregen, werd onze gezamenlijke geboortedatum de mijne en niet die van haar, die drie dagen eerder gedateerd was. We waren op dat moment beiden vijf jaar oud en al dit gegoochel met namen en

data ging in wezen geheel aan ons voorbij. Eigenlijk wisten we niet beter dan dat wij daadwerkelijk een tweeling waren.

We waren onafscheidelijk, mijn tweelingzus en ik. De varkensboerderij die Yves vol enthousiasme was gestart, was onze immense privéspeelplaats. Samen verkenden we alles op en rondom de boerderij en, zonder dat Mathilde daar meestal van op de hoogte was, ver daarbuiten. We hadden beiden een eigen slaapkamer in de boerderij. Echter, zodra onze ouders 's avonds sliepen, sloop Milou naar mijn slaapkamer en kroop bij mij in bed. Soms kletsten we nog tot diep in de nacht, andere keren draaiden we ons snel om en vielen met onze billen tegen elkaar aangedrukt in slaap. Zolang we elkaar maar konden voelen. Milou en ik waren met elkaar verstrengeld. We spraken als kinderen van vijf, zes jaar oud al over later. Ofschoon we het ons op dat moment nauwelijks konden voorstellen, kreeg een van ons waarschijnlijk wel een echtgenoot en konden we niet langer in hetzelfde bed slapen. We beloofden elkaar om in dat geval dan vlak naast elkaar te gaan wonen. Het huis van de ene zou altijd vlak naast het huis van de andere staan, ook al waren we zeventig jaar oud.

Mijn tweelingzus Milou en ik zouden elkaar nooit ofte nimmer loslaten. Ik wist op dat moment nog niets van mijn echte tweelingbroer Jules. Van zijn bestaan hoorde ik pas vele en vele jaren later...

Yves was weliswaar nu vele kilometers van zijn vaderland verwijderd, maar hij leefde op afstand zeer intens mee met wat er op dat moment in Frankrijk gebeurde. Hij schijnt uren te hebben gehuild toen op 10 juli 1940 het Vichyregime in het leven werd geroepen en Frankrijk vanaf dat moment officieel État français heette. Het was gegaan zoals hij het allemaal al geruime tijd daarvoor had voorzien.

Later vertelde Mathilde, terugblikkend op de beginjaren van ons gezin in Canada, dat deze gebeurtenissen in het oude Europa hem zo zeer leken aan te grijpen, dat dit zijn mysterieuze ziekte in gang leek te zetten. Alsof hij vanaf dat moment werkelijk ziek werd van verdriet, doodziek.

Aan het einde van dat jaar was Yves niet meer in staat om de werkzaamheden op de varkensboerderij te verrichten. Hij was rond de zomer ziek geworden en in de maanden daarna was het steeds meer bergafwaarts gegaan met zijn fysieke gesteldheid. En geen enkele arts kon diagnosticeren wat hem nu precies mankeerde. Het was een medisch mysterie.

Zo goed en zo kwaad als mogelijk probeerde Mathilde zijn werkzaamheden over te nemen, maar ze was voor dit werk nauwelijks, of eigenlijk totaal niet, in de wieg gelegd. Dus werd er, ondanks het feit dat op dat moment het bedrijf nog niet winstgevend was, een betaalde hulp in dienst genomen. Ene Cliff. Een sterke boerenzoon van nog geen zeventien jaar oud, die de varkensboerderij vanaf dat ogenblik min of meer in zijn eentje draaiende hield.

Milou en ik, we raakten steeds meer verstrengeld en ons ontging deze moeilijke tijd in wezen volledig. We zwierven samen rond de boerderij en onze wereld werd gaandeweg groter en groter. Steeds verder dwaalden we af tijdens onze dagelijkse ontdekkingsreizen. We bezochten burens, die vele kilometers bij onze boerderij vandaan woonden. Soms bezochten we het centrum van het plaatsje Larouche en spraken met de Québécois, zoals inwoners van de provincie Que-

bec genoemd worden. In het plaatsje kende iedereen ons. En als het eens te laat werd om op tijd, en dat was rond etenstijd, weer thuis terug te keren, dan was er altijd wel iemand die ons met de auto bij de boerderij afzette.

In oktober 1942 overleed Yves aan zijn mysterieuze ziekte. Een maand daarvoor had Cliff zijn werkzaamheden al gestaakt wegens vele maanden achterstallig loon. Mathilde was ten einde raad en was op dat moment het liefste met haar twee meisjes, die dus beiden haar biologische dochter niet waren, naar Frankrijk teruggekeerd. Maar Frankrijk was bezet gebied en de perspectieven in Canada waren, hoe hopeeloos op dat moment ook, toch een stuk florissantier dan die in het vaderland.

Gelukkig waren de bewoners van Larouche begaan met het lot van de weduwe en haar twee meisjes van acht jaar oud. Milou en ik werden, tijdelijk werd ons gezegd, bij andere gezinnen ondergebracht, zodat Mathilde de tijd had om de boerderij aan een geïnteresseerde partij te kunnen verkopen en daarna naar passend empooi op zoek te gaan. Ze wou weer aan de slag als verpleegster of verzorgster, het werk dat ze ook had gedaan voor mijn moeder Marie.

Aan ons kinderen werd, uiteraard zou ik bijna willen zeggen, niets gevraagd. We werden van de een op de andere dag uit elkaar gehaald, Milou en ik. We werden elders gestald. Zij bij een kinderloos boerengezin dat zo'n vijftien mijl ten westen van Larouche een varkensboerderij dreef, ik in het centrum van het plaatsje bij een politieagent, zijn vrouw en hun zoon-tje van tien jaar oud. Opeens konden we niet meer slapen in hetzelfde bed. Pas nu wij van elkaar gescheiden werden, drong het verschrikkelijke van de dood van Yves tot ons door.

Op de middag dat ik door de politieagent en zijn vrouw zou worden opgehaald, waren Milou en ik uit de boerderij gesloopen en naar de achterzijde van de grote varkensschuur gevlucht. Milou gaf me een briefje. Er stond op geschreven dat niets een tweeling uiteen kon drijven. En dat we later, hoe de volwassenen ook hun best deden om dit te verijdelen, toch wel in hetzelfde huis zouden gaan wonen. In kindertaal, uiteraard, maar dit was de strekking van haar schrijfsel.

We omhelsden elkaar en huilden. Hoe was dit mogelijk? We begrepen het werkelijk niet. Zagen de volwassenen dan niet hoe belangrijk het voor ons was om juist nu, een tijd waarin we zowel een vader als een moeder moesten ontberen, samen te zijn en te blijven, om steun en troost bij elkaar te kunnen vinden?

‘We kunnen weglopen’, zei Milou, haar beide handen op mijn schouders leggend en mij verwachtingsvol aankijkend. ‘Gewoon wij samen, nu.’

‘Waar moeten we heen?’ vroeg ik, terwijl ik mijn tweelingzus door een mist van tranen zag, als een soort vage, spookachtige gestalte.

‘We verzinnen dat wel als we hier eenmaal weg zijn’, zei ze. Milou was altijd al de avontuurlijkste en dapperste van ons twee geweest. Ook nu weer, vlak voordat we definitief van elkaar gescheiden gingen worden. Meestal volgde ik, zij het soms hevig twijfelend, haar impulsieve ideeën. En meestal geraakten we dan samen ook exact daar waar we wilden geraken. Maar ditmaal wist ik dat het geen zin had om haar te volgen. Men had dit nu eenmaal zo voor ons bepaald, er was simpelweg geen ontkomen aan. En op de een of ander manier had het vooruitzicht van de scheiding van Milou mij ook verlamd. Het was bijna alsof ik in mijn hoofd al afscheid van haar genomen had. Ik stond op dat moment liever niet met haar achter de varkensschuur. Ik wilde niet meer naar haar malle ideetjes luisteren. Ik moest er sowieso toch aan wennen dat ik die niet meer zou horen.

‘Milou, schei uit’, snauwde ik, wurmde mij los uit haar greep, draaide mij om en rende zo snel ik kon terug naar de boerderij.

‘Sandrine, kom terug’, riep ze. ‘Laten we’, liet ze er bijna smekend op volgen, ‘zolang het kan dan bij elkaar blijven.’

Ik deed alsof ik haar niet hoorde, keek ook niet meer naar haar om, ging de boerderij binnen, zei Mathilde vluchtig gedag en vroeg aan de politieagent of we nu eindelijk konden gaan. Dat was wat hem betreft prima, want mijn spullen stonden al in zijn pick-up truck.

Toen we van de boerderij vandaan reden, zag ik Milou, van wie ik jaren achtereen nog geen uur gescheiden was geweest,

met haar rug tegen de varkensschuur aan zitten. Ze keek niet naar de pick-up truck, de knalrode Chevrolet waarin ik van haar vandaan werd vervoerd, ze keek omhoog, naar de wolkenpartijen, de vogels die cirkelend boven het land zweefden. Ze keek naar de dingen waar wij, liggend in het gras, voorheen samen naar keken, uren aan een stuk, terwijl we plannen aan het smeden waren voor later. Hoe gingen we bijvoorbeeld ons huis inrichten? Het huis waar we samen in woonden en waarin we samen oud gingen worden.

Het huis dat ik nu zonder Milou bewoonde, en dat ik voorlopig als mijn thuis moest gaan beschouwen, leek in de verste verte niet op de woning die mijn tweelingzus en ik bij elkaar hadden gefantaseerd. Allereerst moest ik deze woning delen met drie personen met wie ik stuk voor stuk volstrekt geen klik wist te bewerkstelligen. En ik dit eigenlijk ook niet wilde. Daar was meneer Graham, de politieagent. Zijn voornaam luidde Jack, maar ik moest hem meneer Graham noemen. Dan zijn vrouw, Jill. Haar moest ik mevrouw Graham noemen. Jack en Jill, je verzint het niet. Maar veruit de ergste van de drie was Jack junior, het tienjarige zoontje van het echtpaar Graham. Het liefst had hij gehad dat ik hem met meneer Junior zou aanspreken, maar dat vonden beide ouders toch net iets te ver gaan. Junior treiterde mij wanneer hij maar kon en uiteraard op momenten dat zijn ouders er onmogelijk achter konden komen.

Ik had de kleinste kamer in de woning, grenzend aan de slaapkamer van het echtpaar. Het was onmogelijk om alle spullen die van de boerderij met mij waren meeverhuisd, en dat waren er niet eens zo heel erg veel, in het kamertje te integreren, dus moest ik het doen met alleen mijn bed, een paar boeken, een schetsblok, potloden en wat schriftjes. De rest van mijn spullen verdween naar de zolder van de woning. En uitgerekend de zolder was het territorium van Junior en derhalve voor mij, zijnde niet meer dan slechts een tijdelijk aangenomen kind, absoluut verboden terrein.

Junior bracht mij dagelijks een paar keer een bezoek op mijn kamertje. Dan kwam hij op zijn zolder aangetroffen privébezoek van mij overhandigen, meestal van elkaar gescheurd, ver-

frommeld, versnipperd, besmeurd, kapotgeslagen, onherstelbaar beschadigd dus.

'Wat een waardeloze troep had jij op die boerderij, zeg. Geen wonder dat je vader liever doodging en je moeder je niet meer wilde.' Zoiets zei hij dan. Of vaak nog ergere dingen. En als ik het aandurfde er iets van te zeggen, dan stompte hij mij in mijn maag of kneep hij mijn keel dicht. Echter net niet lang genoeg dat ik stikte.

Het was het voorjaar van 1943. Ik was inmiddels aan de liefdeloosheid van de Grahams gewend geraakt en had afstand en afscheid genomen van de spullen die ooit de mijne waren, maar thans Juniors eigendommen waren geworden. Ik miste Milou, moest bijna elke minuut van de dag aan haar denken. Het verbaasde mij dat ik haar niet op school tegenkwam. Het was in de wijde omgeving namelijk de enige school. Alle kinderen in een straal van dertig mijl gingen daar immers naartoe. Milou kennende was ze weggelopen en zwierf ze nu god wist waar ergens rond. Kon ik haar maar even zien en spreken, ik had er een lief ding voor over gehad.

Na schooltijd ging ik meestal niet meteen naar de woning van de Grahams en nu het voorjaar was, werd de temperatuur steeds aangenamer en bleef het langer licht. Voor mij een reden om nog langere tijd rond Larouche te dolen. Ik stelde mij dan meestal voor dat ik hand in hand met Milou liep en dat wij lange gesprekken voerden:

'Milou, waarom kom je nooit op school?'

'School is niets voor mij. Dat weet je toch? Ze kunnen mij daar echt niets meer leren.'

'Maar wat zeggen je pleegouders daar dan van? Zeggen die niet dat je naar school moet?'

'Pleegouders? Ik ben gevlucht, Sandrine. Al na drie dagen was ik bij die nare pleegouders weg. Je had met mij mee kunnen gaan. Ik heb het je nog voorgesteld, weet je nog? Maar je durfde weer 's niet.'

'Vind je mij een bangerdje?'

'Een beetje wel, Sandrine.'

'Maar ik zie vaak allerlei gevaren. Ik durf niet weg te lopen, zomaar. Dat idee alleen al maakt mij bang.'

'Je moet willen, lieve Sandrine. Je moet het willen en het gewoon durven. Wat of wie houdt je tegen?'

'Mijn angst, denk ik.'

'Angst waarvoor?'

'Ik weet het niet. Ik denk angst voor meneer Graham, voor mevrouw Graham, voor het akelige zoontje Junior.'

'Maar nu ben je toch ook niet bang?'

'Maar dat komt omdat jij mijn hand vasthoudt.'

'Ja, we lopen hand in hand. Maar heb je gezien hoe hoog we lopen?'

'Hoe bedoel je?'

'Kijk eens naar beneden, Sandrine.'

En ik keek naar beneden en kreeg zowat een hartverzakking. Larouche was een miniatuurstadje, de huizen waren luciferdoosjes geworden. Ik... ik liep voor het eerst op de wind, ik was in een totale staat van verwarring. En in plaats dat ik dacht dat ik nooit meer bang hoefde te zijn, begon ik mij direct zorgen te maken. Hoe kwam ik ooit weer beneden? Hoe groot was de kans dat ik opeens niet meer in de lucht kon blijven en ter aarde ging storten, te pletter ging vallen? Een angst die ik de rest van mijn leven zou houden. Hoe kwam ik nog op tijd thuis? Nou ja, thuis. Hoe kwam ik op tijd terug in huize Graham?

Ik maakte een koprol op de wind, ik sprong omhoog, was los van de wereld, ik riep Milou, ik danste, maakte pirouettes. Maar Milou stond waarschijnlijk ergens honderden meters beneden mij, ze staarde nu niet alleen naar wolken en cirkelende vogels, maar ook naar mij, haar bange tweelingzusje. Of lag ze op haar rug in het gras en verscheen er een brede glimlach op haar gelaat?

Je moet het willen en het gewoon durven.

Interview met een engel

Sessie 2 (18 mei 2019)

Drie dagen na hun eerste ontmoeting zat Todd wederom tegenover de oude dame aan haar eetkamertafel.

‘Wil je thee of koffie?’ vroeg ze.

‘Eigenlijk iets sterkers’, antwoordde hij brutaal.

‘Maar het is tien uur ’s morgens.’

‘Maakt dat iets uit?’

‘Voor mij niet per se, maar voor sommige mensen wel.’

‘Ik heb al dagen geen oog dichtgedaan. Voor mij zou het nu net zo goed twee uur ’s nachts kunnen zijn. Ik heb je verhaal uitgewerkt, Sandrine, twee hoofdstukken. En ik heb erbij gedronken, voortdurend, omdat ik fucking in de war ben.’

‘Fucking in de war. Ach, ach, die taal van tegenwoordig.’

‘Wie gaat me geloven?’

‘Mensen geloven wel vaker zaken die volkomen ongeloofwaardig zijn. Economen die een lulverhaal ophangen, predikanten die een eind in het luchtledige raaskallen en dichters die zogenaamd pijn hebben, ze worden allemaal geloofd. Het is maar net hoe je het brengt, jongen.’

‘Ja, maar hoe van jouw verhaal een journalistiek stuk te maken, Sandrine? Het moet op een overtuigende wijze de waarheid raken’

‘Je moet niet in stijlvormen denken, jongen. Dali, Godard, van Gogh, Gabriel García Márquez, William Butler Yeats en Bob Dylan, om er maar een handjevol te noemen, komen stuk voor stuk dichterbij de waarheid dan CNN. Is het journalistiek contra fictief proza bij jou? Of gaat het gewoon om het verhaal, in welke vorm je het ook giet?’

Wie was deze vrouw? Hij keek haar aan. Het leek alsof ze hem langzaam maar zeker nog meer aan het bedwelmen was, alsof ze hem bij zijn hoofd vastgreep en onderdompelde in haar mystieke, onnavolgbare wereld en manier van kijken naar dingen. Deze ogenblikken samen met Sandrine, en dan

in het bijzonder zijn herinnering aan het moment dat hij haar boven het wateroppervlak had zien dartelen, waren in wezen de vreemdste ogenblikken in zijn leven. Hij zat tegenover een dame die eigenlijk niet kon bestaan, in elk geval iets kon dat feitelijk onmogelijk was, iets dat volledig en op onverklaarbare wijze met de natuurwetten spotte. Ja, hij had het zien gebeuren, maar zijn brein weigerde het als de werkelijkheid te accepteren.

“Todd?” vroeg ze, waarschijnlijk ziend dat zijn gedachten aan het vertakken waren.

Hij schrok uit zijn gepeins wakker, glimlachte naar de oude dame en zei: ‘Zullen we maar verdergaan dan?’

‘Lijkt me een goed idee’, antwoordde ze glimlachend, terwijl ze in de tussentijd van de keuken naar de eetkamertafel was teruggereken in haar stoel en een fles whisky van een onbestemd merk voor hem op tafel zette.

Hij klapte de laptop open, plugde zijn microfoon in en begon haar vragen te stellen.

In de maanden die volgden, greep ik elke gelegenheid aan om mij verder te bekwamen in de magische kunst van het windlopen. Ik werd steeds sneller, behendiger en kon het elke keer weer langer volhouden dan de keer daarvoor. Meestal zocht ik een boomrijke plek om het luchtruim te kiezen. Ik keek goed om mij heen en wanneer ik in mijn nabijheid geen mensen zag, liep ik snel naar de kruin van een boom, om daar eventjes te stoppen, diep adem te halen en vervolgens als een pijl zo snel naar vier- tot vijfhonderd meter hoogte te lopen. Als ik eenmaal die hoogte had bereikt, konden de mensen beneden in mij onmogelijk nog een mens herkennen. Ik was vanaf hun plek een stip, zoals ook vogels op die hoogten niet meer dan stipjes zijn.

Ik ging op zoek naar de varkensboerderij waar Milou tot Mathildes terugkeer was ondergebracht. Vijftien mijl verwijderd van mijn tijdelijke onderkomen, moest die boerderij lopend op de wind niet zo moeilijk te vinden zijn, immers. Maar in de praktijk was het minder gemakkelijk dan ik dacht. Er waren meerdere boerderijen in een straal van vijftien mijl en vanaf de hoogte waarop ik liep, of soms even stilhield, kon ik niet echt zo snel een varkensboerderij van een andersoortige boerderij onderscheiden. Ik moest dan naar de desbetreffende boerderij afdalen, dit proberen ongezien te doen, en weer gewoon op de aardbodem mijn zoektocht naar Milou voortzetten.

Begin juni 1943 vond ik uiteindelijk de boerderij waar Milou verbleef. Ik voelde al dat het de juiste boerderij betrof, nog voordat ik aan mijn afdaling begon. Ik merkte aan de tintelingen in mijn lichaam dat ik in de buurt van mijn zus moest zijn. Tintelingen die ik ogenblikkelijk herkende. En pas op dat

moment besepte ik dat ik deze tintelingen al maanden niet meer had gevoeld, terwijl ik eerder niet had opgemerkt dat ze er plots niet meer waren.

Ik trof haar achter de varkensstal, een plek waar ze ook het liefste vertoefde op onze ouderlijke boerderij. Ze was alleen, zat met haar rug tegen de muur van de stal en doorbladerde een boek.

'Milou', fluisterde ik, haar inmiddels op enkele meters genaderd.

Ze was gebiologeerd door het boek, dat ze onophoudelijk bleef doorbladeren, van voor naar achter en vliegensvlug weer terug, alsof ze in een soort trance was.

Ik legde mijn hand op haar hoofd. Pas nu viel het mij op dat haar mooie, lange, krullende, donkerbruine haar verdwenen was. Ze was bijna gemillimeterd, leek nu op een klein jongetje.

'Huh?' Ze schrok plots uit haar trance wakker en keek schuin naar mij omhoog. 'Sandrine? Wat doe jij hier?'

'Mijn liefste vriendin bezoeken', antwoordde ik en stak haar mijn rechterhand toe.

'Sandrine!' gilde ze het uit, terwijl ze zich aan mijn hand uit haar zithouding omhoog trok. 'Wat een geweldige verrassing.'

Minutenlang waren we verstrengeld in een innige omhelzing. Ik voelde haar hart kloppen tegen mijn borstkas. En zij waarschijnlijk het mijne. Een moment zo intens om nooit meer te vergeten.

'Hoe ben je langs die akelige boer en zijn personeel op zijn land gekomen?' stelde Milou mij na enkele minuten de vraag.

'Dat raad je nooit', antwoordde ik.

'Raad ik nooit, raad ik nooit. Nou, je bent ongezien bij de toegangspoort naar binnen geglipt of je bent op een niet al te hoog stuk over de omheining geklommen.'

'Niks daarvan. Ik ben op een veel specialere manier hier gekomen.'

'Je hebt een tunnel gegraven. Van dat huis waar jij nu woont naar deze boerderij. Zodat we elkaar, op elk moment dat we dat maar willen, heel vaak kunnen bezoeken.'

'Nee.'

'Je hebt een toverstafje gevonden en dat brengt je waar je maar wilt zijn.'

'Het toverstafje komt nog het meest in de buurt', zei ik lachend en liep achterwaarts een paar stappen van haar vandaan.

'O, je hebt leren toveren, je wenst waar je wilt zijn en, hopla, je bent daar. Gewoon zomaar, zonder een stafje...'

'Bijna goed, Milou.'

'Bijna goed, zegt ze. Vertel nou maar gewoon. Ik ga het toch niet raden, geloof ik.'

En ik begon, als een ballerina, een pirouette te maken, enkele centimeters boven de grond. Door dit los van het aardoppervlak te doen, kostte het mij geen enkele moeite om te blijven draaien, steeds sneller te gaan draaien zelfs. Ik leek het aan te kunnen sturen met mijn gedachten, want ik strekte mijn voeten, waardoor ik met mijn tenen bijna de grond aanraakte, en mijn armen hield ik zo wijd mogelijk gespreid. Ik wist niet of Milou kon zien dat ik daadwerkelijk los van de planeet was en besloot een paar meter te stijgen.

'Hoe... hoe doe je dat, San? Dit bestaat niet.'

'Ik begrijp het zelf ook niet goed, opeens kon ik het. Het voelt zo licht, zo vrij, zo ongelooflijk...'

'Je tovert inderdaad zonder een stafje! Hoe hoog kun je?'

'Zo hoog als ik maar wil.'

'Hoe snel?'

'Geen idee. Wel sneller dan wanneer ik ren op de grond. Veel sneller.'

'Zo snel als een trein?'

'Ik weet het echt niet, Milou.'

'Dat gaan we dan allemaal uitzoeken en opschrijven. En ik ga er dan een boek over publiceren.'

Ik was intussen afgedaald en stond weer tegenover haar. Ik pakte haar handen vast: 'Maar hoe dan? Wanneer gaan we dit dan doen? Ik zit bij die akelige Grahams en jij zit hier. En Mathilde lijkt van de aardbodem te zijn verdwenen.'

'Hoezo verdwenen? Ze schrijft ons toch elke twee weken een brief? Ze komt ons immers in augustus halen. Ze heeft werk gevonden in de stad New Orleans, als verpleegster in een ziekenhuis.'

'Ik heb geen brief gekregen. In augustus? Komt ze mij dan ook halen? Misschien alleen maar jou, Milou.'

'Natuurlijk niet, tutje', zei Milou lachend, greep mij stevig vast en stelde mij gerust: 'Ze houdt van ons allebei evenveel. Tuurlijk komt ze jou ook halen.'

Aan de voorzijde van de schuur riep een vrouwenstem luid Milou's naam. De boerin, legde Milou uit, die haar kwam halen. Milou moest haar dagelijks helpen en zowel een gedeelte van haar huishoudelijke taken overnemen als van haar werkzaamheden als boerin. Tijd voor school had Milou niet. Ik moest maar blij zijn dat ik bij de Grahams was beland en niet op deze verschrikkelijke boerderij.

We namen snel afscheid en spraken af elkaar voortaan elke week een keer te ontmoeten. De gemakkelijkste dag daarvoor was de zondag, dan konden we elkaar zien tussen de twee kerkdiensten door.

'Dit blijft wel tussen ons, toch Milou?'

'Wat?'

'Dat geloop van mij in de lucht.'

'Nee, ik ga het meteen aan iedereen vertellen hier.'

'Milou!'

'Tuurlijk blijft het tussen ons, gekkie. Ze zouden mij trouwens toch niet geloven...'

Ik was ruimschoots op tijd in huize Graham teruggekeerd en meteen naar mijn eigen kamertje gegaan. Ervaring had mij geleerd dat dit de manier was om zo min mogelijk met de

Grahams in conflict te geraken, mezelf zo vaak en zo lang mogelijk in mijn kamertje opsluiten. Maar ik was nog geen vijf minuten op mijn kamer of mevrouw Graham, die geflankeerd werd door haar akelige zoontje, stond in de deuropening. Ze was laaiend, zoveel was me wel meteen duidelijk. Junior stond naast zijn moeder, met een brede grijns op zijn gelaat.

'Junior heeft gezien dat je geld uit zijn spaarpot hebt gehaald. Is dat waar, Sandrine? Besteel jij de mensen die zo goed zijn om je onderdak te verlenen, jou naar school laten gaan, jou elke dag te eten geven?' Ze sprak met stemverheffing. Ik denk zomaar dat je het aan het einde van de straat nog kon horen.

'Ik heb niks uit zijn spaarpot gestolen. Ik weet niet eens waar zijn spaarpot staat, mevrouw Graham.'

'Ze liegt, moeder', kwam Junior ertussen, 'ik heb haar gisteren de plek nog aangewezen. Ze vroeg mij ernaar.'

Mevrouw Graham zuchtte opzichtig: 'Waarom zou hij zijn eigen spaargeld stelen? Wat schiet die jongen daarmee op?'

'Misschien net zoveel als dat jullie ermee opschieten wanneer jullie brieven van mijn moeder voor mij verborgen houden. Dat is ook niet logisch. En toch gebeurt het.'

Ze kreeg een kleur, mevrouw Graham, wist even geen weerwoord te verzinnen. Junior keek verbaasd opzij naar zijn moeder, vond overduidelijk de thans ontstane stilte niet prettig, omdat hij met zijn beschuldiging aan mijn adres natuurlijk iets geheel anders had beoogd. Maar als een volwassene door een kind op een fout wordt gewezen, is de terechte schaamte doorgaans maar zeer kort van duur en slaat daarna vrijwel altijd om in onredelijke razernij. Zo ook bij mevrouw Graham, die opeens op mij afstormde en begon te slaan, schreeuwend: 'Brutaal, ondankbaar kind. Dievegge!'

Even vreesde ik tijdens de aframmeling die mevrouw Graham mij gaf, dat er geen einde aan ging komen. Maar na een stuk of dertig ferme klappen en schoppen aan mij te hebben

uitgedeeld, liet zij mij in mijn kamertje achter, liggend op de houten vloer, mijn armen rond mijn opgetrokken benen geslagen, mijn knieën tegen mijn borstkas aangedrukt. Alles aan mijn lijf deed pijn. Ik zag dat er bloed uit mijn neus op de houten vloerdelen druppelde. Maar ik dacht aan mijn ontmoeting met Milou en over mijn geweldige vermogen om mij als een vogel zo vrij boven alles en iedereen te verplaatsen. Mevrouw Graham kon zoveel slaan en schoppen als ze wilde, het verwondde mij misschien aan de buitenkant, maar beslist niet van binnen...

De weken die volgden waren zwaar. Ik kreeg huisarrest. Dat hield in dat ik hele dagen op mijn kamertje moest blijven en er driemaal daags uit mocht om het toilet te bezoeken. Meneer Graham had er zelfs een slot voor op mijn deur gezet. Aan de onderzijde van de deur had hij een gleuf gezaagd, waar net een bord eten doorheen kon worden geschoven.

Ik vond het niet eens zo erg, dit huisarrest. Nu hoefde ik mij niet telkens teweer te stellen tegen de agressie of mogelijke agressie van Junior. Ofschoon hij wel dikwijls voor mijn deur ging zitten en nare dingen zei. Of hij ging plat op zijn buik liggen en gluurde door de gleuf naar mij.

Als het gezin sliep, opende ik mijn raam en liep op de wind naar buiten. En ik werd met de dag behendiger, voelde mij los van de grond zoveel zekerder en prettiger, sterker en slimmer ook. Soms leek het wel of de wind mij onderrichtte, mij genuanceerder naar alles deed kijken. De wind streek mij troostend door mijn haar, gleed langs mijn huid, blies het verdriet uit mijn gedachten. Ik was niet meer het meisje dat ik daarvoor was geweest, hetzelfde kind voordat het kon lopen op de wind, ik zag en voelde alles plots veel intenser, begreep en doorgrondde veel dingen beter, zag connecties die ik daarvoor nooit had kunnen zien. Maar anderzijds bleef ik natuurlijk ook een meisje van negen jaar oud en wilde niets liever dan die nare Junior lik op stuk geven. Ik kraste

met mijn nagels 's nachts over zijn slaapkamerraam, tikte tegen het glas. En de keren dat hij de moed had om zijn gordijn opzij te schuiven, dan verscheen ik heel even grijnzend voor het raam en stak mijn tong naar hem uit. Dan schrok hij, zette het op een brullen en rende naar de slaapkamer van zijn ouders. Maar tegen de tijd dat meneer of mevrouw Graham het slot van mijn slaapkamerdeur hadden geopend, lag ik lang en breed weer in mijn bed en deed alsof ik zojuist door de drie uit mijn slaap werd gewekt.

Vanwege mijn wekenlange huisarrest kon ik mijn afspraak om op de zondagen tussen de kerkdiensten door Milou te ontmoeten niet nakomen. In plaats daarvan verscheen ik soms op willekeurige dagen 's nachts aan haar slaapkamerraam. Dan liet ze mij binnen en kroop ik naast haar in bed. We voerden meisjesgesprekken, hadden de grootste pret en schetsten als vanouds toekomstgezichten...

Pas de deux met Eolus I

Ik ben een windbloeister, ik droom dat ik dat ben en ook zo door mijn vriendjes wordt genoemd.

Boreas komt het vaakst met mij spelen. Ik mag hem erg graag. Hij is niet echt spraakzaam, maar dat hoeft ook niet altijd.

Meestal spelen hij en ik een simpel spel, tikkertje of verstoppertje. Met tikkertje verlies ik altijd van Boreas, hij is namelijk ongelooflijk snel.

Veel minder goed is hij in verstoppertje spelen. Hij probeert zich wel te verstoppen, maar ik voel hem gewoon voortdurend, in mijn haar en/of op mijn huid. En als ik mij voor hem verstopt en ik wil dat hij mij écht niet vindt, dan vindt hij mij ook niet. De kunst is dan om bijvoorbeeld achter een muur te gaan staan of te gaan liggen onder iets wat mij geheel bedekt. Dan scheert hij weliswaar langs me en over mij heen, maar weet mij niet te vinden.

Een ander vriendje, Notos genaamd, vertelde mij laatst dat ik, zeker in vergelijking met andere flora, een vrij onopvallende bloem heb: klein en nauwelijks geur verspreidend. Maar dat mijn helmknoppen vol stuifmeel daarentegen des te mooier zijn. Zij bevinden zich op de lange meeldraden buiten de bloem.

Het stuifmeel wordt door Notos meegenomen. Hij werpt het, als was het confetti, op feestelijke wijze omhoog, waarna talloze stuifmeelkorrels door het luchtruim gaan zweven en zich over de wereld verspreiden.

Ik ben een windbloeister, ik droom dat ik dat ben en weet ook dat dit mijn droomtijd is. Eens zal ik het mij misschien anders herinneren, maar die zorg is voor later.

Laten we (nu nog) spelen.

Van Junior had ik na verloop van tijd geen last meer. Althans, dat dacht ik. Hij kwam niet langer overdag voor mijn deur zitten om mij te treiteren. In plaats daarvan sloop hij nu, zonder dat ik daar ook maar enige erg in had, 's nachts uit zijn slaapkamer en postte muisstil voor mijn kamerdeur. Hij moet hebben gehoord hoe ik op een nacht mijn raam opende en mijn kamer verliet, zoals ik meestal deed rond twee uur in de nacht. Hij moet toen zijn ouders hebben wakker gemaakt en hen hebben weten over te halen om een kijkje in mijn kamer te gaan nemen. Daar troffen zij mij uiteraard niet aan, plus dat ze zagen dat mijn kamerraam op een kier openstond.

Die bewuste nacht maakte ik een zeldzaam korte windwandeling. Misschien dat ik al met al slechts tien minuten was weggebleven. Ik weet nog dat ik min of meer boven het huis van de Grahams bleef en onbevangen pirouettes en koprollen maakte. Ik voelde mij vrij en zag uit naar de dag dat Mathilde ons zou komen ophalen. Eindelijk zou de nachtmerrie dan voorbij zijn, spoedig hoefde ik niet meer bij dit akelige gezin te vertoeven.

Maar hoe anders verliep het. De drie Grahams stonden mij in mijn kamer op te wachten. Zodra ik mij door de raamopening had gewurmd en naar mijn bed toe wilde lopen, greep meneer Graham mij stevig vast en stak zijn echtgenote een lamp aan.

'Ziet u wel dat ik gelijk had, vader?' schreeuwde Junior, terwijl hij mij tegelijkertijd vuiler dan ooit daarvoor aankeek.

'We hebben onderdak geboden aan een duivelskind', zei mevrouw Graham en spuugde mij in mijn gelaat.

Ik trachtte mij los te wurmen uit de greep van meneer Graham, maar vergeefs. Hij hield mij in een ijzige greep, met mijn rechterarm achter mijn rug.

'We moeten haar doden, Jack. Voordat deze heks ons iets gaat aandoen', gooide mevrouw Graham er nog maar een extra schep bovenop.

'Laten we Sam om hulp vragen, Jill', antwoordde meneer Graham. 'Wij gaan niet over leven en dood, dat is alleen god gegeven.' En na dit te hebben gezegd, sleurde de wetsdienaar mij aan mijn haren naar de kelder. Daar bond hij mijn handen op mijn rug en blinddoekte hij mij. Hij schreeuwde tegen mij, maar geen van zijn woorden drongen tot mij door. Uiteindelijk hoorde ik hem op de keldertrap omhoog lopen en hem de kelderdeur openen. Even later sloeg de deur met een doffe dreun dicht. Ik was alleen, het was donker en ik was bang...

Sam O'Neill was de plaatselijke predikant en stond, geflankeerd door de Grahams, de volgende ochtend tegenover mij in de benauwde kelder. Hij nam de blinddoek voor mijn ogen weg en even kon ik nauwelijks iets zien, moest ik wennen aan het licht. Ik zat op mijn billen, leunend tegen een kast vol stukken stof en verschillende handwerkgereedschappen van mevrouw Graham. Ik keek omhoog en langzaam maar zeker veranderden de drie van amorfe gestalten in menselijke gedaanten.

'Is het waar, Sandrine? Is het waar wat meneer en mevrouw Graham mij hebben verteld?' vroeg de predikant, zich naar mij voorover buigend.

'Ik weet niet wat zij u hebben verteld', antwoordde ik.

'Wat denk je zelf, jij vuile heks?' beet mevrouw Graham mij venijnig toe.

'Probeer kalm te blijven, Jill', zei de predikant plots in het Engels, want net als de Grahams was hij, ook al woonde en werkte hij in het Franstalige gedeelte van Canada, van origine Engelstalig en was zijn Frans ietwat gebrekkig. 'Geef gewoon antwoord, Sandrine', richtte hij zich weer tot mij.

'Ja, ik kan lopen in de lucht, zonder dus met mijn voeten de grond aan te raken.' Ik keek de predikant met grote ogen

bang aan, hopen dat hij mij misschien uit de kelder zou weghalen, mij ergens zou gaan brengen waar de Grahams niet waren.

'Dat is heel bijzonder, zeg. Sinds wanneer kun je dat?'

'Sinds een paar maanden.'

'Maakt het je bang?'

'Bang? Nee, het maakt mij juist blij.'

'De duivel heeft bezit van haar ziel genomen', schreeuwde mevrouw Graham, die mij een schop in mijn zij gaf.

'Jill, ga naar boven. Hier komen we niks verder mee', zei meneer Graham, die bevestiging voor zijn woorden bij de predikant zocht. En de predikant knikte instemmend en wees omhoog, naar de deur bovenaan de keldertrap. En moppend droop de vrouw des huizes af.

'Vertel eens, Sandrine', focuste de predikant zich weer op mij, 'waarom maakt het je zo blij?'

'Omdat ik iets kan wat niemand anders kan, ik als een vogeltje zo vrij in de lucht kan zijn.'

'En dat maakt je blij?'

'Ja, logisch toch?'

'Je zei het zelf al zojuist. Je kunt iets wat niemand anders kan. Gewone mensen kunnen dat niet. Je bent dus eigenlijk heel erg ziek. Daarom gaan we je genezen, Sandrine. We moeten weer een gewoon meisje van je maken.' En dit gezegd hebbende, deed de predikant mij de blinddoek weer om en verdween met meneer Graham naar boven.

Ik hoorde hoe de twee achter de kelderdeur druk met elkaar overlegden, maar kon er echter geen woord van verstaan. Ook mevrouw Graham mengde zich nu weer in het gesprek. Ze klonk, nog steeds, tamelijk hysterisch en was als enige vanuit de kelder wel woordelijk te volgen. Ze vond dat ik om het leven moest worden gebracht, iets dat door de twee mannen echter rigoureuus als optie werd verworpen.

Op een gegeven moment hoorde ik geen enkel geluid meer achter de kelderdeur. En ik herinner me dat ik daarna vele

uren in stilte zat te wachten op wat komen ging. De uren waren misschien wel een heel etmaal. Ik was moe, had dorst en mijn maag begon te knorren. Ik dacht aan Milou, wat zou zij hebben gedaan? Zou zij net als ik, vechtend tegen de behoefte aan slaap van het lichaam, in angst hebben afgewacht op wat komen ging? Of zou zij juist gaan slapen, zodat ze in elk geval niet volledig was uitgeput op het moment dat de kelderdeur weer geopend zou worden en men wist wat ze van plan waren om met haar te gaan doen? Milou, die als kleuter al zeer rationeel de pro's en contra's tegen elkaar kon afwegen en zich in wezen bezighield met kansberekeningen maken, zou voor de tweede optie hebben gekozen en intussen plannen smeden hoe ze daarna kon ontsnappen. En ik moest nu net zo slim proberen te zijn als mijn tweelingzus, niet in paniek raken, niet de angst in mijn lijf laten heersen, gaan slapen en mij pas daarna weer focussen op mogelijke ontsnappingsmogelijkheden. Want die mogelijkheden waren er op dit moment toch niet. Het denken aan Milou hielp, ik viel in slaap...

Ik had de kelderdeur niet open horen gaan, niemand van de trap horen afdalen, er niets van gemerkt dat men mij op de achterbank van een auto had neergelegd. Waarschijnlijk had men mij terwijl ik sliep een verdovend middel toegediend, want toen ik, nog immer geblinddoekt en mijn handen vastgebonden op mijn rug, ontwaakte en mij probeerde voor te stellen waar ik was, was het alsof ik mij in een draaikolk bevond. Het was in elk geval niet het ontwaken uit een normale slaap.

We reden over onverharde wegen. Ik werd soms als een lappenpop heen en weer geslingerd en moest moeite doen niet van de achterbank te rollen. Ik hoorde de stemmen van meneer Graham en de predikant. Gelukkig was mevrouw Graham er niet bij. God weet wat er dan alsnog met mij had kunnen gebeuren. Ik wist hoe overtuigend ze kon zijn, als ze echt haar zin wilde doordrijven. Het feit dat de Grahams de

predikant er hadden bijgehaald, beschouw ik tot op de dag van vandaag als mijn redding. Anders had ik het beslist niet overleefd.

Na een rit van minstens een uur of vijf stopte de auto. Ik werd door meneer Graham op tamelijk onbehouwen wijze van de achterbank getrokken en over een pad geleid. De ondergrond was half van hoog gras, half van gesteente. Kleine, kiezelachtige stenen en vuistgrote stukken steen. Dit meende ik te voelen, want ik was immers nog steeds geblinddoekt.

Hij opende een deur, waarvan de scharnieren piepende, nee, gierende geluiden maakten. Hij trok mij mee door de deuropening. We liepen over een houten vloer, die bij elke stap van ons beiden kraakte en het elk moment leek te gaan begeven. Meneer Graham legde zijn handen op mijn schouders en drukte mij neerwaarts. Ik begreep dat hij wilde dat ik ging zitten. Iets dat hij, zo bedacht ik mij op dat moment, ook gewoon had kunnen zeggen. Dat was gemakkelijker geweest en minder pijnlijk voor mij. Maar natuurlijk was het de politiemans er niet om te doen om mij niet te bezeren, integendeel zelfs. Van dat laatste was ik mij zeer wel bewust. Ik moest me op het ergste voorbereiden.

De mannen bleven nog minstens een uur buiten het huis waarin ze mij nu vasthielden. Ik hoorde getimmer en gezaag. Het leek erop alsof zij bezig waren alle mogelijke uitgangen met planken dicht te spijkeren.

De predikant verwijderde de blinddoek en eindelijk ook het touw rondom mijn polsen. Het timmer- en zaagwerk zat er blijkbaar op. De ruimte was donker, maar Meneer Graham stak een stormlamp aan, waardoor ik eindelijk kon zien waar ik mij bevond. Het was een vierkante houten hut, waarin zich alleen een zinken emmer, een matras en twee stoelen bevonden. De ruimte was niet groter dan vier bij vier meter. Werd dit mijn nieuwe verblijf?

Meneer Graham bleef met de stormlamp in zijn hand voor de deur staan, terwijl de predikant in een van de twee stoelen

ging zitten, mij gebarend dat ik plaats moest nemen op de andere.

'Luister gewoon, Sandrine, en ga zitten', schreeuwde meneer Graham, die mij blijkbaar te lang vond weifelen.

Toen ik eenmaal in de stoel had plaatsgenomen, vouwde de predikant zijn handen ineen en begon, met zijn ogen gesloten, te bidden. Na enkele minuten opende hij zijn ogen weer en keek mij lang en doordringend aan. Hij zei: 'Ik ga proberen de duisternis uit je ziel te verdrijven, meisje. Ik zal om de twee dagen naar deze in onbruik geraakte jagershut komen om voor jou en later met jou te bidden. Met de hulp van de Heer gaan we weer een gewoon meisje van je maken, het duivelse uit jou verdrijven. Je blijft voorlopig hier, weg van de bewoonde wereld. Zodat je niemand met je duivelse kunsten iets zult kunnen aandoen. Hier zul je op den duur weer volledig rein worden. Ik laat steeds een kruik met water en een stuk brood voor je achter. Daar moet je dus twee dagen mee doen. Eet en drink dus niet meteen alles op. Ik laat je nu achter en keer over twee dagen terug. Ik stel voor dat je bidt, heel veel bidt, en de Heer om vergiffenis vraagt.'

Even later stonden de twee mannen aan de buitenzijde van de hut planken voor de deur vast te spijkeren. Ik hoorde de twee bij de deur vandaan lopen, de portieren van de auto dichtslaan, de automotor starten en vervolgens de auto wegrijden.

Ik probeerde rustig te blijven, aan Milou te denken, aan hoe zij met deze spanning zou omgaan. Maar het lukte me niet. Ik was bang en kon niets anders dan huilen. De duisternis in de hut had iets onheilspellends, ik kon werkelijk niets zien. Alsof ik wederom geblinddoekt was. En, trillend als een rietje en huilend zoals ik nooit eerder had gehuild, kroop ik in de pikdonkerte over de vloerdelen richting de deur van de hut, waar de predikant het stuk brood en de kruik met water had achtergelaten.

Interview met een engel

Sessie 3 (30 mei 2019)

Ditmaal hadden Sandrine en Todd in haar tuin gezeten. Ruim drie uur. Zonder whisky, maar met Earl grey en koekjes. De duur van de audio-opname was net geen zestig minuten. Ze sprak wat chaotisch en vergat herhaaldelijk dingen. Dan stond ze erop dat een opname werd terug gespoeld en ze vanaf een bepaald punt opnieuw mocht beginnen.

'Ik was niet erg best in vorm vandaag. Excuus daarvoor', zei de oude dame, terwijl ze de koektrommel over de tuintafel in Todds richting schoof. 'Hier, eet maar op, jongen. Er zitten nog drie koekjes in. Anders kan ik ze morgenochtend weggooien.'

'Dank je, maar ik kan even geen koekje meer zien. Je kunt ze toch ook gewoon morgen zelf opeten.'

'Om zes uur vlieg ik al. Rond die tijd krijg ik echt geen koekje door mijn keel. Eet ze nou maar lekker op, jongen.'

'Vlieg je al? Waar ga je naartoe, Sandrine?'

Ze zuchtte, spreidde theatraal haar armen en wierp een blik omhoog, alsof ze de schepper verzocht toch vooral de jongeman tegenover haar te vergeven voor zijn verstrooidheid.

'Heb ik iets gemist?'

'Lees mijn eerste twee mails aan jou maar na, Todd. Daarin benadrukte ik dat ik de maanden juni tot en met september in Frankrijk vertoef. Vandaar dat ik de interviews voor juni eigenlijk afgerond wilde hebben.'

'Shit, helemaal vergeten', loog Todd, die haar eerste paar berichten ongelezen in zijn prullenbak had gegooid. 'En nu?'

'En nu? Nu gaan we gewoon in oktober verder, lijkt mij.'

'Goh, dat is best een lange adempauze. Zo kom ik niet echt lekker in de flow.'

'Tja, je mag hopen dat de man met de zeis me in die periode niet een bezoekje komt brengen.'

'Doe niet zo raar, Sandrine', antwoordde Todd, maar hij vond stiekem dat ze wel degelijk een punt had. Stel nou toch, ze had er de leeftijd voor, bijna vijfentachtig immers, om zomaar opeens het leven vaarwel te zeggen. Het verhaal zou onaf zijn en kon dan, net als eerder haar mails, zo de prullenbak in.

'Klopt, ik kan op mijn leeftijd zomaar opeens omvallen', zei ze, alsof ze - en hij begon het nu zelfs een beetje griezelig te vinden - net als de vorige keer zijn gedachten kon lezen.

'Misschien kunnen we het telefonisch doen in die maanden. Of via Facetime', opperde Todd.

'Nee, ik wil de opnames direct kunnen terugluisteren, zoals we dat nu ook doen. Ik wil wel dat het verhaal klopt. Het is, dat heb je zelf ook al gezegd, al ongeloofwaardig genoeg.'

Hij wist dat hij haar onmogelijk zou kunnen overreden om op afstand op digitale wijze het project voort te zetten en legde zich bij een adempauze van vier maanden neer. Hij nam een koekje uit de trommel en informeerde naar waar ze precies naartoe ging.

'Naar mijn geboortestreek, logeren bij een vriendin. Die, en dat is op zich heel prettig, weet heeft van het windlopen. Ik kan bij haar volledig mijzelf zijn. Ze heeft, en doet dat misschien nog steeds, een grote en belangrijke rol gespeeld in het leven van mijn tweelingbroer Jules.'

Todd zat op het puntje van zijn stoel, het werd steeds interessanter. Hij vroeg: 'Wat bedoel je met: en ze doet dat misschien nog steeds? Hoezo misschien?'

'Omdat ik geen idee heb of mijn tweelingbroer nog leeft of niet. Hij is in alle jaren slechts een keertje komen aanwaaien. Het rusteloze type windloper.'

'Kan ik je niet...'

'Komen opzoeken daar in Frankrijk? Dat zal Edith, de vriendin bij wie ik logeer, geen enkel probleem vinden. Ik denk dat

je haar zelfs ook zou kunnen interviewen. Een prachtige, vrije geest is zij. Ze kan je ongetwijfeld zeer bloemrijk vertellen over haar tijd met Jules en Gideon.'

De laatste naam was nieuw voor Todd. Maar natuurlijk had Sandrine zijn gedachten wederom gelezen, ze zei: 'Gideon is Jules' zoon. Gideon is het enfant terrible van de familie, een ongeleid projectiel, een beschadigd kind. Een soort wild dier, schuw en snel in paniek. Alleen Edith dringt echt tot hem door. Nou ja, voor zover er tot hem door te dringen valt.'

Wat nu als hij in de maand juli een tijdje geen opdrachten aannam voor de tijdschriften en kranten waarvoor hij schreef en Sandrine achterna kon reizen? Hoe meer mensen hij kon interviewen over het wonderlijke fenomeen windlopen, des te completer zou het beeld worden dat hij erover kon schetsen. Misschien kon hij daar in Frankrijk zelfs een van de twee andere windlopers wel ontmoeten en verleiden eveneens hun verhaal aan hem uit de doeken te doen.

'Zet echter een ontmoeting of een interview met mijn tweelingbroer of met mijn neef maar direct uit je hoofd. Die twee gaan hier echt niet aan meewerken.'

'Kun jij gedachten lezen, Sandrine?' besloot Todd dan nu maar rechtstreeks te vragen.

'Ik vang flarden op, steekwoorden zeg maar', antwoordde de oude dame, terwijl ze zichzelf richting de keukendeur reed. 'Eet jij nu maar die laatste twee koekjes op en zorg dat je de maand juli vrij bent van opdrachten. Ik zal voor de zekerheid bij Edith checken of je inderdaad welkom bent. Als dat zo is, waar ik eigenlijk wel van overtuigd ben, dan app ik je haar adres.'

Enkele uren later slenterde Todd door Brooklyn. Hij was in de war, nog steeds, maar verkeerde tevens in een ongekende staat van opwinding. Wat ging er allemaal nog komen? Hoe ging de geschiedenis van deze intrigerende bejaarde dame verder? En waarom had ze uitgerekend hem benaderd om